

Informācija par smagu elpošanas ceļu slimību, kas saistīta ar jauno koronavīrusu

Publicēts: 20.04.2020.

22.05.2013, 00:00

Pēdējās divās nedēļās ziņots par 19 jauniem inficēšanās gadījumiem ar jauno koronavīrusu – *Middle East respiratory syndrome coronavirus* (turpmāk MERS-CoV): 18 gadījumi no Saūda Arābijas Karalistes (galvenokārt Austrumu provinces) un viens gadījums Apvienotajos Arābu Emirātos.

Līdz šī gada 14. maijam kopumā pasaulē reģistrēti 38 MERS-CoV infekcijas gadījumi, ieskaitot 20 letālus (53%) gadījumus. Lielākā daļa pacientu inficējušies Arābijas pussalā un Jordānijā. Tas liecina, ka Arābijas pussalā un kaimiņu valstīs joprojām ir nenoskaidrots infekcijas avots un pastāv risks infekcijas pārnei uz cilvēkiem. Astoņi saslimšanas gadījumi diagnosticēti trīs Eiropas valstīs: trīs pārvesti kā pacienti, divi saslimuši uzturēšanās laikā Tuvajos Austrumos (Vācijā - martā un Francijā - maijā), bet trīs gadījumos novērota netieša sekundāra transmisija (divi nozokomiālas transmisijas gadījumi Lielbritānijā un Francijā). Kopš šīs infekcijas parādīšanās tas tiek vērtēts kā svarīgs starptautiskas nozīmes sabiedrības veselības notikums, taču ir iegūts ļoti maz informācijas, kas nepieciešama riska analīzei. Vairumā gadījumu joprojām tiek ziņots ar smagu slimības gaitu (dziļu elpceļu infekciju, pneimoniju un/vai nieru mazspēju) un pacientiem, kuriem diagnosticētas arī citas blakus saslimšanas vai imūnomākums.

Ieteikumi

- Veselības aprūpes darbiniekiem Eiropas Savienības valstīs jābūt modriem, lai laikus identificētu un ātri izmeklētu pacientus smagu elpceļu infekciju gadījumos, kuri iepriekšējo 10 dienu laikā bijuši Arābijas pussalā un tās kaimiņvalstīs.
- Jaunā koronavīrusa MERS-CoV iespējamā klātbūtnē ātri jāizmeklē arī tie pacienti, kuriem attīstās smagas (ne tikai elpceļu) infekcijas, novērojamas smagas blakus saslimšanas un kuri iepriekšējo 10 dienu laikā ir bijuši Arābijas pussalā un tās kaimiņvalstīs.
- Aizdomu gadījumos pacientiem (īpaši ja stāvoklis pasliktinās) jāveic atkārtota mikrobioloģiska izmeklēšana, cenšoties iegūt bioloģisko materiālu no dziļākiem elpceļiem, jo rutīnas mikrobioloģiskie izmeklējumi (nazofaringiālas iztriepes) var būt mēģinīgi negatīvi.
- Ņemot vērā vienlaicīgas infekcijas iespēju ar gripu un jauno koronavīrusu, jāņem vērā, ka viena ierosinātāja identificēšana neizslēdz nepieciešamību pārbaudīt arī uz MERS-CoV klātbūtni.
- Veselības aprūpes darbiniekiem, kuri bijuši iesaistīti elpceļu infekcijas pacientu pārvešanā no Arābijas pussalas un tās kaimiņvalstīm, jābūt īpaši uzmanīgiem un jāievēro piesardzības pasākumi, lai neinficētos ar MERS-CoV.
- Veselības aprūpes darbiniekiem, kuri rūpējas par pacientiem, kuri tiek izmeklēti uz MERS-CoV klātbūtni, jāievēro infekciju kontroles pasākumi atbilstoši nacionālajiem vai starptautiskajiem norādījumiem. Ieteicams papildus ievērot pilienu veida infekciju izolācijas režīmu saskaņā ar Ministru kabineta 2006.gada 11.jūlija noteikumiem Nr.574 „Noteikumi par higiēniskā un pretepidēmiskā režīma pamatprasībām ārstniecības iestādē” (<http://www.likumi.lv/doc.php?id=139857>).
- Kontaktpersonām ar apstiprināto MERS-CoV gadījumu jānodrošina medicīniskā novērošana 10 dienas pēc pēdējā kontakta, kā arī jāveic laboratoriskā izmeklēšana un jāinformē, kā rīkoties simptomu parādīšanās gadījumā.
- Apstiprināto MERS-CoV gadījumu aprūpē iesaistītos veselības aprūpes darbiniekus uzskata par kontaktpersonām un viņi rūpīgi jānovēro agrīnai infekcijas pazīmju konstatēšanai. Viņiem jāiesaka veikt laboratoriskā izmeklēšanu un ievērot izolācijas pasākumus saslimšanas gadījumā.
- Eiropas Slimību profilakses un kontroles centrs (ECDC) pašlaik neiesaka laboratoriski izmeklēt uz koronavīrusa klātbūtni pacientus ar neskaidru pneimoniju vai citiem respiratoriem simptomiem, izņemot, ja viņi atbilst kādai no iepriekš minētajām kategorijām.
- Grupveida saslimšanas gadījumos ar smagu akūtu elpceļu infekciju gan pacienti, gan veselības aprūpes darbinieki ātri jāizmeklē uz dažādu patogēnu klātbūtni un jāziņo Slimību profilakses un kontroles centram (SPKC www.spkc.gov.lv).
- Par jebkuru aizdomīgu vai apstiprinātu MERS-CoV gadījumu, kas tiek diagnosticēts ES teritorijā, jāziņo valsts epidemioloģiskās uzraudzības iestādēm (Latvijā – SPKC), izmantojot agrās brīdināšanas un reaģēšanas sistēmu (EWRS), un Pasaules Veselības organizācijai (PVO) saskaņā ar Starptautiskajiem veselības aizsardzības noteikumiem (2005.g.). Par pacientiem, kuri atrodas izmeklēšanā, starptautiskajā līmenī nav jāziņo pirms to apstiprināšanas, bet informāciju par laboratoriskās izmeklēšanas rezultātiem jāsniedz ECDC, lai būtu zināma šādu gadījumu ģeogrāfiskā izplatība.

- ECDC un PVO neiesaka ierobežot ceļošanu vai tirdzniecību saistībā ar uz jauno koronavīrusu. Tomēr ES pilsoņiem, kas ceļo uz Arābijas pussalu un kaimiņvalstīm, jābūt informētiem par MERS-CoV cirkulāciju šajā ģeogrāfiskajā apgabalā un iespējamo inficēšanās risku.
- Tā kā infekcijas rezervuārs Tuvajos Austrumos nav identificēts, bet citi jauni koronavīrusi ir zoonoses, kas saistītas ar avotiem dzīvnieku vidū, ceļotājiem jāievēro higiēnas pasākumi un jāizvairās no kontakta ar dzīvniekiem un putniem vai to atkritumiem.

Citi noderīgi informācijas avoti:

- Pasauls Veselības organizācijas mājas lapa: http://www.who.int/entity/csr/disease/coronavirus_infections/InterimRevisedSurveillanceRecommendations_nCoVInfection_18Mar13.pdf
- Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra mājas lapa: <http://www.ecdc.europa.eu>
- Slimību profilakses un kontroles centra mājas lapa (Latvija): www.spkc.gov.lv

<https://www.spkc.gov.lv/lv/informacija-par-smagu-elposanas-celu-slimibu-kas-saistita-ar-jauno-koronavirusu>